

BAARN

Weg van Macht

Track 1 – Welkom

Welkom, leuk dat je er bent. Vandaag zijn we in Baarn. Een plek waar veel koninklijke voetstappen liggen. Onze wandeling voert ons door het groen. Door parken en bossen, en langs een groots en indrukwekkend monument. Ook passeren we één van de bekendste paleizen van ons land: Paleis Soestdijk. Als we aan het eind van onze wandeling zijn hebben we voor het eerst in de Nederlandse geschiedenis een vrouw op de troon. Koningin Wilhelmina.

Ik ga je vertellen hoe dat gebeurde. Loop je mee? We gaan met het pad mee het bos in.

Track 2 – Koningslinde

We nemen straks het tweede pad rechts, maar kijk hier eerst even naar links, want hier om de hoek staat een Koningslinde. Zie je 'm? Die boom daar, met het hek eromheen? De linde werd in 2013 geplant toen Willem-Alexander de troon besteege. In elke Nederlandse gemeente werd toen een boom geplant. En die van Baarn staat hier.

Track 3 – Baarn en de Oranjes

Baarn is onlosmakelijk verbonden met de koninklijke familie. En dat komt door Paleis Soestdijk. Voor de stadhouders van Oranje en onze eerste koningen is het paleis een populair buitenverblijf. Vooral in de zomers zijn ze er graag.

Koningin Juliana en prins Bernhard gaan er zelfs wonen. Hun dochter, koningin Beatrix, wordt er geboren. Nu is het paleis niet meer in handen van de familie, maar van een vastgoedontwikkelaar. Maar het kent een Oranje-geschiedenis die ver teruggaat.

Voor deze wandeling gaan we terug naar de 19e eeuw. De Oranjes komen voor grote veranderingen te staan. De rol van de koning zal veranderen. En ook de macht die de familie heeft. Eén familielid heeft daar grote moeite mee. Hij verzet zich tegen die nieuwe ontwikkeling. Het komt allemaal voorbij.

Track 4 – Willem III

We komen bij de Grote Kom. We gaan rechts om het water heen. Driekwart rond.

Die persoon is koning Willem III. Zijn bijnaam is koning Gorilla. Deze mensaap is dan nog maar net ontdekt in Afrika, maar staat al wel bekend als een ruw en opvliegend dier. En laat Willem III nou ook groot, wat onbeholpen en opvliegend zijn. Willem III groeit op in Brussel, dat dan nog bij de Nederlanden hoort. Maar het gezin is ook vaak te vinden op Paleis Soestdijk, hier in Baarn. Grote kans dat Willem als kleine jongen hier heeft gespeeld en rondgestruind door het Baarnse Bos.

Dit park is er dan al. Het behoort tot het landgoed waar Paleis Soestdijk onderdeel van uit maakt. In het midden van het Baarnse Bos ligt de Grote Kom, dat is de plek waar we nu zijn. Op dit centrale punt komen acht lange zichtlanen uit. Van boven gezien zou het net een grote spin zijn. Een zichtlaan is kaarsrecht en wordt aangelegd om de bewoners van een landgoed een wijds uitzicht te bieden. Werp maar eens een blik in zo'n laan, je kunt ver kijken, en dat is precies de bedoeling. Je krijgt een groot gevoel van ruimte.

Willem III brengt in zijn jonge jaren op Soestdijk vele zomers door. Als oudste zoon van kroonprins Willem II zal hij ooit zijn opa, koning Willem I, gaan opvolgen. Maar dat is nog ver weg. Eerst is zijn vader nog aan de beurt. Ook dat is een vergezicht, ver de toekomst in.

Track 5 – De baas van het land

We gaan hier naar rechts. Mooie lanen hè?

Als Willem III in 1817 wordt geboren, is Nederland net twee jaar een monarchie. De kleine Willem III groeit op met het idee van een groot koninkrijk. Qua grondgebied, want Nederland en België zijn 1 land. Maar ook een groot koninkrijk qua invloed. Willems opa, koning Willem I, is nog niet zo lang koning, maar weet veel macht naar zich toe te trekken. Hij is echt de baas van het land.

Track 6 – Een lastige jongen

We gaan hier naar links.

Willem III kijkt tegen zijn grootvader op. Die heeft als koning vrijwel alles voor het zeggen en dat bepaalt het beeld dat Willem heeft van het koningschap. De kleine Willem weet niet beter. Naar de koning moet geluisterd worden. En straks dus ook naar hem.

Qua karakter is Willem III geen gemakkelijke jongen. Voor zijn docenten en hofhouding is hij een echte pestkop. Deze jongen gaat later een machtige koning worden, en dat weet hij zelf ook maar al te goed. Zie hem maar eens in het gareel te houden. Ook voor zijn eigen vader heeft Willem III weinig respect. De bewondering die hij voor zijn opa heeft, is voor zijn eigen vader ver te zoeken. De band tussen vader en zoon is stroef. Zijn vader is veel van huis en kijkt weinig naar hem om. In die tijd is het de gewoonte dat ouders op afstand staan en de opvoeding aan anderen overlaten. Willem III ziet zijn vader maar weinig.

Track 7 – Kruising

We komen hier op de kruising. Daar nemen we het tweede pad rechts.

Track 8 – De jacht

We vervolgen dit pad naar rechts en gaan dan een heel stuk rechtdoor.

Het nog jonge koninkrijk van de Oranjes krijgt een klap te verduren als het in 1830 wordt gehalveerd. België is ontevreden over de grote macht van koning Willem I, Willems opa, en komt in opstand. België maakt zich los en wordt onafhankelijk. Het wordt zelf een koninkrijk. Willem is dan 13 jaar oud. Het grondgebied waarover hij later koning zal worden, is opeens nog maar half zo groot.

10 jaar na de onafhankelijkheid van België bestijgt eerst zijn vader Koning Willem II de troon. Willem III vindt zijn vader niet zo krachtig als zijn opa. Maar hij is evengoed wel jaloers op een belangrijk wapenfeit van zijn vader, die in zijn jonge jaren als kroonprins succes heeft gehad in de oorlog tegen Napoleon. Over dat succes vertel ik je straks meer. Het is een sprong terug in de tijd, Willem III is dan nog niet geboren. Maar het heldenverhaal van zijn vader kent hij maar al te goed. En Willem III zou dat ook wel willen, uitblinken in een oorlog.

Willem III groeit op en houdt van jagen. Misschien geeft dat hem toch een beetje het gevoel van oorlogje spelen. Met een geweer op de rug speurt hij naar wild. Ziet hij daar een ree wegschieten?

Hier in de Baarnse bossen heb je de zekerheid dat er geen vijand op de loer ligt. Er wordt niet terug geschoten. Wel zo'n geruststellende gedachte. Alleen jij schiet raak. Toch? Of misschien wel niet...

Track 9 – Anna Paulownalaan

We gaan hier naar rechts. De Anna Paulownalaan in. Anna Paulowna is de moeder van Willem III en een Russische tsarendochter. Door haar rijke komaf was ze een gewilde partij om te trouwen, zelfs Napoleon liet zijn oog op haar vallen. Maar het werd een Oranje. De vader van Willem III, die dan nog kroonprins is, maar uiteindelijk koning zal worden. Anna Paulowna heeft hier ongetwijfeld ook gewandeld, want ze vond paleis Soestdijk een fijne plek om te komen.

Track 10 – Een nieuwe wind

We gaan hier naar links en komen dan bij de Kleine Kom. We gaan er voor driekwart links omheen.

In de relatie tussen vader en zoon beginnen steeds meer barsten te ontstaan. De band was al niet zo warm, maar dan gebeurt er iets waardoor alles helemaal op scherp komt te staan. Willem III is woest op zijn vader om een keuze die hij heeft gemaakt. Loop je mee? Ik leg het je uit.

In Europa is een nieuwe wind gaan waaien. Steeds meer mensen vinden dat koningen te machtig zijn geworden en willen dat ze die macht gaan delen met de gewone bevolking. In 1848 breken er in verschillende Europese landen revoluties en rellen uit. Ook in Nederland. De vader van Willem, koning Willem II, maakt zich grote zorgen. Hij vraagt de liberale staatsman Johan Rudolph Thorbecke de Grondwet zo te wijzigen dat ministers en een door het volk gekozen parlement meer verantwoordelijkheid krijgen. En de koning dus minder. Hij laat zijn macht als koning vrijwillig inperken, want in zijn hart is hij ook een liberaal.

Track 11 – Willem II onder druk

We gaan hier naar links en lopen dan door de bomenhaag. Daarna gaan we weer naar links.

Mogelijk spelen er ook andere krachten mee. Koning Willem II heeft stiekeme buitenechtelijke relaties, ook met mannen. En er zijn mensen die dit weten en tegen hem gebruiken. Het is wellicht onder deze druk dat Willem II zijn macht uit handen geeft aan het parlement.

Track 12 – De grondwet van Thorbecke

We lopen hier rechtdoor.

De politicus Thorbecke gaat aan de slag en ontwerpt een nieuwe Grondwet. Daarin staan twee belangrijke wijzigingen. De eerste is dat niet de koning, maar de ministers voortaan verantwoordelijk zijn voor het beleid van de regering. En ook zijn de ministers verantwoordelijk voor wat de koning doet. De tweede aanpassing is dat de Tweede Kamer vanaf nu direct wordt gekozen door het volk en wetten mag aanpassen. Nederland wordt een parlementaire democratie. En dat zijn we nog steeds. De aanpassingen die Thorbecke toen heeft doorgevoerd, staan nog steeds overeind.

Mooie omgeving hè? Je kunt je voorstellen dat de Oranjes hier graag kwamen. De bomen, de rust, een gevoel van vrijheid. Maar Willem III is in 1848 even helemaal niet zo kalm meer. Hij is verbijsterd. En woest op zijn vader. ‘Wat heb je gedaan? Hoe heb je dit kunnen toestaan?’ Voor Willem III is zijn opa Willem I het grote voorbeeld, een koning die alle macht in handen had. En nu geeft zijn vader die macht zomaar weg. Willem III is zo boos over de uitgekledde rol van de koning, dat hij de troon weigert. Hij wil zijn vader niet langer opvolgen. Op deze manier wil hij het niet.

Track 13 – Militair succes

Voor de brug gaan we naar links. We lopen naar de Naald van Waterloo. Daar zijn we al heel dichtbij. Het monument is opgericht voor koning Willem II. Willem III vindt zijn vader misschien maar een slappeling, maar die heeft in het verleden wel iets bereikt waar hij zelf alleen maar van kan dromen... Militair succes.

Track 14 – De Naald van Waterloo

We gaan hier naar rechts, kijk goed uit voor fietsers. Daar is ie: de Naald van Waterloo.

Het monument is gemaakt ter ere van Willem II. Het is door de Nederlandse bevolking aan hem geschonken in 1820, vijf jaar na de slag bij Waterloo. Zie je het Romeinse cijfer? Dat is het jaartal van de slag, 1815. Aan de andere kant staat het ook in Arabische cijfers. De tekst in het Latijn eert hem als Held van Waterloo. Niet de minste titel. Zo'n bekende slag, misschien wel de bekendste uit de geschiedenis. En koning Willem II heeft daar een belangrijke rol in gespeeld.

Loop je mee verder? Dan vertel ik je het verhaal. We houden de Naald in onze rug en lopen dan de laan in die recht op de Naald staat: de Koningslaan.

Track 15 – Koningslaan

We lopen rechtdoor over de Koningslaan. Deze laan loopt in 1 rechte lijn naar het paleis. Je kunt het in de verte al zien liggen. De Koningslaan is zo'n duizend stappen lang. Het is precies 1 kilometer van de Naald naar paleis Soestdijk.

Hoe is Willem II aan zijn glorieuze bijnaam gekomen? Daarvoor moeten we verder terug in de tijd. Willem III zelf is nog niet geboren. Zijn opa is net de eerste koning van ons land geworden. En zijn vader is dus nog kroonprins. Maar er is een oude vijand op gestaan, die dat jonge koninkrijk bedreigt.

De Franse keizer Napoleon heeft met zijn sterke leger het ene na het andere Europese land verslagen, maar is na zijn mislukte veldtocht naar Rusland verbannen door zijn vijanden. Naar het eiland Elba, in de Middellandse Zee. Maar hij is van dat eiland ontsnapt. Hij heeft een nieuw leger verzameld en rukt op vanuit Frankrijk naar het noorden. Het is Willem II, die als kroonprins en opperbevelhebber, de eerste aanval van de Fransen afslaat. Deze overwinning is in de buurt van Brussel, Quatre Bras, en gaat vooraf aan de beroemde Slag bij Waterloo. Bij die Slag bij Waterloo, waar Willem II zwaargewond raakt aan zijn schouder, wordt Napoleon definitief verslagen.

Willem III is er jaloers op. Hoewel hij vindt dat zijn vader het koningschap in de uitverkoop heeft gedaan, wordt hij wel mooi als oorlogsheld gezien. Het Nederlandse volk is Willem II eeuwig dankbaar, het monument waar we langskwamen is daar het bewijs van. En van zo'n heldenrol kan Willem III alleen maar dromen. Helemaal nu hij afstand heeft gedaan van de troon. De jonge Willem wordt door zijn vader naar Engeland gestuurd om af te koelen. Willem II hoopt dat zijn zoon in een andere omgeving van gedachten zal veranderen en straks toch bereid is om koning te worden.

Maar terwijl zijn zoon in Engeland zit, gaat zijn gezondheid achteruit. Koning Willem II overlijdt een jaar na de invoering van de nieuwe Grondwet. Zijn echtgenote Anna Paulowna is zo geschokt dat ze zich gillend op het lijk van haar echtgenoot werpt. Dagen achter elkaar knielt ze urenlang bij zijn levenloze lichaam.

Met de dood van zijn vader komt Willem III in een lastig parket. Hij heeft de troon geweigerd nog voordat hij op de troon zat. Wat nu? Er worden ministers naar Engeland gestuurd om hem over te halen het koningschap alsnog te accepteren. Ze praten op Willem III in. Willem III twijfelt. Want wat is er van dat hele koningschap over? Niks, in zijn ogen. Hij wil belangrijk zijn, zoals zijn opa, of zoals zijn vader op het slagveld was. Maar de rol van koning dreigt te worden uitgekleeft tot het zetten van handtekeningen onder wetten. Hij zal niks te zeggen hebben. En toch accepteert hij, hij kan niet anders.

Maar eenmaal op de troon groeit zijn frustratie met de dag. Met minister-president Thorbecke, de ontwerper van de Grondwet, voert hij strijd om de macht. Thorbecke is een politicus met veel ervaring en een enorme staat van dienst. De opvliegerige Willem III is niet tegen hem opgewassen. Met regelmaat smijt hij pennen door de kamer en weigert hij wetten te ondertekenen.

En zo wordt Nederland een Democratie. Het politieke systeem, zoals we dat vandaag de dag nog steeds kennen, wordt in deze tijd geboren. Het is Thorbecke die de strijd om de macht wint en met de grondwet van 1848 het begin van onze Nederlandse democratie inluidt waarna het koningschap alleen nog een symbolische functie heeft.

Track 16 – Paleis Soestdijk

Kijk, daar is het. We steken rechtdoor het fietspad over, kijk goed uit voor de fietsers. We lopen even het gras op om het paleis goed te kunnen bekijken. Laat het maar even op je inwerken. Paleis Soestdijk. De moeder van Willem III, Anna Paulowna, trekt zich na de dood van haar man terug uit het openbare leven en is hier steeds vaker te vinden.

Ook koningin Juliana en prins Bernhard gebruiken het paleis een eeuw later als hun vaste woonadres. Het standbeeld dat je ziet is van hen. Ze hebben hier gewoond tot hun dood aan het begin van deze eeuw.

Zullen we verder gaan? We draaien om en gaan dan linksaf.

Track 17 – Oranje-geschiedenis

We lopen rechtdoor over de stoep. Kijk gerust nog even om naar het paleis, we slaan straks rechtsaf, en dan verdwijnt het uit het zicht. Aan de rechtervleugel werd een ondergrondse bioscoopzaal gebouwd. In het souterrain kwam een hele grote keuken. Op de begane grond waren werkkamers, een eetkamer, een bibliotheek en een turnzaal. Het Paleis is nu niet meer in handen van de koninklijke familie, maar je vindt er wel nog steeds veel Oranje-geschiedenis.

Track 18 – De Parade

We gaan hier rechts, door de Parade en dan volgen we de weg naar links.

Dit hier, deze gebouwen samen, is de Parade. Het is in de tijd van Willem III een dorpje dat bij Paleis Soestdijk hoort. Hier woont het personeel. Ook de Koninklijke Stallen zijn hier gevestigd.

Als je hier zo rondloopt, kun je je nog steeds best voorstellen dat er hier genoeg leven in de brouwerij was. Een gemeenschap op zich. Waar gewerkt en geleefd wordt. Lief en leed gedeeld wordt. En flink geroddeld wordt over de koning. 'Naar buiten toe houden ze de schijn op en doen ze of ze nog samen zijn, maar ze leven al lang apart van elkaar' 'Ik heb het ook gehoord, de koning kon zijn handen niet thuishouden' 'Maar hij stond wel vooraan met zandzakken te sjouwen bij die watersnoodramp' 'Onze koning is er één met twee gezichten' 'Zeg dat wel'

Track 19 – Een slecht huwelijk

We lopen naar rechts het terrein weer af.

Ja, er gaan steeds vaker verhalen rond over het huwelijk van de koning. Want niet alleen binnen zijn rol als koning, ook privé heeft hij veel conflicten. Hij is getrouwd met Sophie van Württemberg, een volle nicht en van Duitse vorstelijke komaf. Een begaafde en kunstzinnige vrouw. Maar ze zijn totaal geen match en het huwelijk is slecht. Willem is agressief, jaloers en heeft woede-uitbarstingen. Vanaf het begin probeert Sophie te ontkomen aan de bedreigingen en mishandelingen van haar echtgenoot.

Track 20 – Drie zonen

Zie je voor je dat houten hekje? Daar gaan we doorheen en dan slaan we bij de blokken links af. Dit paadje blijven we volgen.

We zijn weer terug in het Baarnse Bos. En hoe heerlijk rustig het wandelen hier ook is, die rust is er in het huwelijk tussen Willem en Sophie nooit geweest. Op een gegeven moment is het huwelijk niet langer houdbaar. Ze spreken een scheiding van tafel en bed af. De koning mag niet meer zonder toestemming in het woonverblijf van Sophie komen.

Inmiddels zijn er wel drie zonen geboren. Maar wie koning Willem III zal opvolgen is nog helemaal niet zo vanzelfsprekend. Van kroonprins Willem, de oudste zoon die later de bijnaam Wiwill krijgt, wordt verwacht dat hij de Oranje-lijn zal voortzetten. Maar de relatie tussen WiWill en koning Willem III is zo slecht dat de kroonprins de Nederlanden verruilt voor het uitgaansleven in Parijs. Middelste zoon Maurits is al op zesjarige leeftijd gestorven. De derde zoon Alexander is zo ziekelijk, dat hij er niet toe in staat lijkt te zijn om de familielijn voort te zetten.

Track 21 – Een nieuwe prinses

We gaan rechtdoor op dit pad en dan straks op de T-splitsing naar links met het pad mee.

Willem III ziet zich voor een probleem gesteld. Wanneer Sophie op 58-jarige leeftijd overlijdt, wordt het huwelijk ontbonden. En lijken hun zonen beiden ongeschikt als troonopvolger. En geen van beiden heeft kinderen gekregen. Om de Oranje dynastie voor mogelijk uitsterven te behoeden gaat Willem, inmiddels de zestig gepasseerd, op zoek naar een nieuwe huwelijkspartner. Maar door zijn imago staan er weinig kandidaten te springen om met hem te trouwen. Waar zijn vader als held van Waterloo nog een Russische tsarendochter aan de haak sloeg, zal Willem nu echt aan de bak moeten. Willem III maakt een rondgang langs prinsessen door heel Europa.

Het verhaal gaat dat er in Pymont in Duitsland drie prinsessen verzameld zijn. Ze staan braaf te wachten. Er stapt een zware, bejaarde man uit de koets. De eerste prinses zegt: "Ik ben al getrouwd". De tweede zegt: "ik wil hem niet". En de derde? "We kunnen die arme man toch niet met lege handen naar huis laten gaan?" Of het precies zo is gegaan, weten we niet. Maar 1 van de prinsessen is de 19-jarige Emma Waldeck-Pymont. Willem heeft iemand gevonden die het met hem aandurft.

Track 22 – Leve Wilhelmina!

Hier gaan we rechts. Zie je daar in de verte die heuvel? Die gaan we over.

Toch een nieuwe echtgenote gevonden. Die hobbel heeft Willem genomen. Ze trouwen en Emma komt naar Nederland. Emma is meer dan 40 jaar jonger dan Willem III, die ouder is dan haar eigen vader. Maar Emma is plichtsgetrouw. Als God je op deze plek van koningin neerzet, dan kun je dat maar beter zo goed mogelijk doen, is haar overtuiging. En ze is erop voorbereid. Ze heeft in haar tienerjaren gereisd en spreekt haar talen. Haar moeder is ook een Nassau, en Emma heeft alles over voor de eer van de familie en het voortbestaan van de dynastie. Zelfs een oude man met een flinke gebruiksaanwijzing.

We gaan het laatste deel van de wandeling in, we komen steeds dichterbij het beginpunt. Maar eerst staat er nog iets te gebeuren....

‘Het is een prinsesje’, klinkt het. ‘Oranje boven, leve Wilhelmina!’ Het is 1880 en de meeste mensen beseffen, dat de kleine Wilhelmina waarschijnlijk ooit koningin zal zijn. Want kroonprins WiWill, Willems oudste zoon, is in Parijs inmiddels overleden. En een paar jaar later zal ook zijn jongste zoon Alexander sterven. Beiden zijn dan nog maar in de dertig. Tragisch, Willem heeft alle drie zijn zonen overleefd. Vanaf dat moment is dochter Wilhelmina de enige, officiële troonopvolger.

Waar de band met zijn zonen slecht was, is de band tussen Willem en zijn dochter beter. Ze maken samen lange wandelingen door de bossen en het groen. Grote kans dat ze ook hier samen hebben gelopen. Wilhelmina is een meisje met pit en daar houdt Willem wel van. Zij zal op haar beurt later warme herinneringen aan haar vader hebben.

Straks passeren we een Koninklijke bank. Let maar op. Hij is rood met een kroontje erop. Het herinnert ons eraan dat dit Baarnse bos bij onze koninklijke familie een populaire plek was.

Track 23 – Wie beveelt hier? Gij of ik?

Hier op de kruising gaan we naar links.

Waar Willem zijn hele leven moeite heeft om zich aan te passen aan de veranderende maatschappij en in die onmacht voortdurend ruzie maakt, speelt zijn echtgenote Emma juist handig in op nieuwe ontwikkelingen. Ze beseft dat de koning zich niet meer boven het volk moet plaatsen, maar zich juist tussen de mensen moet begeven.

De bescheidenheid, de eenvoud en het fatsoen dat Emma met haar koninklijke gezin naar buiten toe uitstraalt en met foto's op ansichtkaarten laat verspreiden, sluiten goed aan bij de nieuwe burgerlijke wind die er waait. 'Wij zijn ook maar gewone mensen, net zoals jullie'.

In 1888, als Willem III en Emma bijna 10 jaar samen zijn, gaat Willems gezondheid achteruit. Hij lijdt aan een nierziekte waardoor zijn hersens verstoord raken en hij vlagen van waanzin heeft. Zijn enige functie als koning is het ondertekenen van wetten, maar het lukt soms niet eens meer om een handtekening te zetten. En als het wel lukt, zijn het vaak hele rare krassen.

Willem overlijdt, op 73-jarige leeftijd. Zijn laatste woordenwisseling kun je gerust symbolisch noemen. Willem zou vanuit zijn bed ineens rechtop zijn gaan staan. Iemand van het hof die bij hem waakt probeert hem tegen te houden: 'Sire, u moet gaan liggen.' Willem schreeuwt. 'Wie beveelt hier, gij of ik?' 'U majesteit', zegt de bewaker, 'maar ik moet ervoor zorgen dat de koning niet vallen mag.'

Track 24 – Koningin Wilhelmina

Op de kruising nemen we het tweede pad rechts. Willem wordt bijgezet in de koninklijke grafkelder in de Nieuwe Kerk in Delft. Ook de chaotische taferelen tijdens de uitvaart zijn kenmerkend voor zijn koningschap. Een deel van de gasten arriveert te laat, omdat er te weinig koetsen zijn. Een tribune begeeft het en de dragers laten de kist uit hun handen glijden. De kist arriveert te laat, maar de dominee heeft dat niet door en is al begonnen aan de plechtigheid.

Nu haar vader is overleden, gaat de troon naar Wilhelmina. Maar zij is met haar tien jaar nog te jong om haar vader op te volgen. Daarom neemt haar moeder Emma haar taken voorlopig waar. Tot Wilhelmina de leeftijd van 18 jaar zal bereiken.

Vanaf nu zal Wilhelmina haar levenspad bewandelen zonder haar vader. Maar wel met haar moeder Emma. Die loopt met haar mee en blijft de tijdgeest goed aanvoelen. Het Nationalisme

komt op: men is trots op het eigen land en haar bewoners. De Oranjes voor haar keken vooral naar het buitenland, maar Emma richt haar aandacht op Nederland. Ze volgt lessen in de Nederlandse taal en geschiedenis en bezoekt met haar dochter alle provincies in het land om de bewoners te leren kennen. Hierbij kleedt zij haar dochter in het bijpassende streekkostuum. Ze laat Wilhelmina kennis maken met het land en het land met haar.

Paleis Soestdijk wordt door Emma en Wilhelmina ook nog vaak bezocht, want moeder en dochter gebruiken het als zomerverblijf. Emma komt graag op paleis Soestdijk. Ze maakt iedere ochtend een wandeling door de omgeving. Door de paleistuin, of hier door het bos. Ze is geïnteresseerd in alles wat groeit en bloeit. Als Wilhelmina 18 wordt, bestijgt ze de troon. Een historisch moment, in 1898. Nederland krijgt voor het eerst in de geschiedenis een vrouw op de troon: Koningin Wilhelmina.

Track 25 – Een nieuwe koers

We gaan hier naar links. Dan komen we weer terug op het punt waar we gestart zijn.

Wat is er veel gebeurd in de 19^e eeuw. De rol van de Koning is veranderd, dankzij Emma wordt het Koningshuis weer omarmd door het Nederlandse volk en sinds Wilhelmina hebben vrouwen het voor het zeggen. Juliana en Beatrix gaan in de 20^e eeuw verder op dezelfde weg die door Emma is ingeslagen.

En Paleis Soestdijk? Dat komt vol in de schijnwerpers als Wilhelmina's dochter Juliana en haar echtgenoot prins Bernhard er gaan wonen. Koningin Beatrix wordt er geboren en een hele nieuwe Oranje generatie groeit er op. Inmiddels gebruiken de Oranjes het paleis niet meer. Maar het is een plek, hier in Baarn, waar veel koninklijke voetstappen zijn gezet. Door elke generatie opnieuw.

Track 26 – Einde

Dit was Baarn. Leuk dat je met me meegelopen bent.

Een wandeling waarin we zagen hoe de macht van de koning afnam, ons land een democratie werd en wij een eerste koningin kregen: Wilhelmina. Op dit moment wordt haar achterachterkleindochter al klaargestoomd voor het koningschap: Amalia. Zal zij zich laten inspireren door haar voorgangers op de troon?

Voor wie met de trein is: als je over het spoor naar links loopt, kom je bij het station. En als je op station Baarn bent is het leuk om even naar de Koninklijke Wachtkamer te kijken. Daar zijn er nog maar vier van in Nederland. Ook de Oranjes reisden in de 19e eeuw met de trein. Ze hadden een eigen wachtkamer. Die wachtkamer is er nog steeds, hoewel de deur gesloten is. Maar als je omhoogkijkt zie je het: het familiewapen van de Oranjes.

Loop je nog eens met mij mee? Er zijn nog zeven andere Podwalks over de Oranje-Nassau's. Er is er bijvoorbeeld één in Apeldoorn. Dat is een echte Oranjestad. Daar lopen we langs Paleis Het Loo en vertel ik je over Koningin Wilhelmina, haar dochter Juliana en haar huwelijk met de roemruchte Prins Bernhard. Voor nu een goede reis.